

6. Бек Ульрих. Национальное государство утрачивает суверенитет // Сумерки глобализации: Настольная книга антиглобалиста: Сб. – М.: ООО «Издательство АСТ: ЗАО НПП «Ермак»», 2004. – С. 46-53.

7. Чубко Т. П. Глобалізація: поняття, вплив на сучасні державу і право / Т. П. Чубко // Форум права. – 2010. – № 1. – С. 396-405. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuiv.gov.ua/e-journals/FP/2010-1/10httpdip.pdf>

8. Кремень Т. В. Трансформація державного суверенітету в умовах глобалізації. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук за спеціальністю 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. – Інститут світової економіки і міжнародних відносин. – Київ. 2004. – 18с.

9. Марченко М. Н. Государство и право в условиях глобализации. – М.: Проспект, 2009. – 400 с.

10. Б. Глотов, Л. Калитюк Трансформація державного суверенітету в умовах глобалізації: український контекст // Державне управління та самоврядування, 2012, вип. 4(15). – С.6-14.

Марущак Олександр Анатолійович

кандидат юридичних наук,

викладач кафедри теорії та історії держави і права,

конституційного права

Чернігівський національний технологічний університет

Лутченко Ольга

студентка 5 курсу, юридичний факультет

Чернігівський національний технологічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

Відповідно до Конституції України основними функціями держави є захист державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, законних інтересів держави і прав громадян від протиправних посягань. Саме якісна реалізація цих функцій є невід'ємною складовою механізму функціонування правоохоронних органів, діяльність яких повинна відповідати існуючим сьогодні в державі і суспільстві соціальним, політичним, економічним і правовим умовам [1].

Реалізація державою правоохоронної функції, перш за все, пов'язується з забезпеченням громадського порядку, яке складається з низки пов'язаних між собою завдань. Наприклад, М. Рісман виділяє сім окремих цільових програм реалізації правоохоронної функції: 1) попередження окремих порушень громадського порядку, які можуть статися; 2) припинення поточних порушень громадського порядку; 3) стримування в цілому потенційних порушень громадського порядку в майбутньому; 4) відновлення громадського порядку після того, як він був порушений; 5) коригування поведінки, яке породжує порушення громадського порядку; 6) реабілітація потерпілих від порушень громадського порядку; 7) відновлення в більш широкому соціальному сенсі з метою усунення умов, які можуть викликати порушення громадського порядку [2, с. 248].

Аналіз чинного законодавства дає підстави стверджувати про відсутність чіткого визначення поняття правоохоронної функції. Водночас правильним буде твердження про те, що правоохоронна функція бере свої витoki з конституційних норм. Так, ст. 17 Конституції України до найважливіших функцій держави відносить захист суверенітету та територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки [1].

Причому реалізація цих функцій здійснюється за допомогою правоохоронної діяльності, що у свою чергу виконується спеціально уповноваженими на те правоохоронними органами. І. А. Горшеньова виділяє у її структурі наступні підфункції: охорону конституційного (державного) ладу; охорону прав і свобод людини; охорону власності; охорону громадського порядку; охорону природних ресурсів і навколишнього природного середовища; боротьба зі злочинністю.

П. В. Онопенко класифікує правоохоронні функції держави на внутрішні та зовнішні. До перших від відносить функцію охорони прав та свобод особи та функцію забезпечення правопорядку (яка, в свою чергу, диференціюється на функцію боротьби з корупцією, функцію боротьби з організованою злочинністю, функцію боротьби з тероризмом); до других – участь України в охороні прав і свобод особи на міжнародній арені; участь України у підтримці міжнародного правопорядку.

П.М Рабінович розрізняє внутрішні та зовнішні функції правоохоронної спрямованості. Внутрішніми функціями він вважає: гуманітарну, або забезпечення, охорона і захист основних прав людини; охоронну й захисну державно-конституційного ладу, законності та правопорядку, або охоронну функцію, при цьому зараховуючи її до політичних функцій. Зовнішніми функціями правоохоронної спрямованості він називає: участь у міжнародному забезпеченні й захисті прав людини; участь у боротьбі з порушеннями міжнародного правопорядку, яку вважає політичною функцією. О.Ф. Скакун під правоохоронною функцією розуміє забезпечення охорони конституційного ладу, прав і свобод громадян, законності й правопорядку, довілля, встановлення й регулювання правом усіх суспільних відносин [3, с. 68].

Враховуючи багатогранність правоохоронної діяльності, необхідно підкреслити важливість її належного ресурсного забезпечення. За основу формування системи ресурсів в правоохоронній сфері пропонується взяти підхід В. П. Сальникова, С. В. Степашина та А. Г. Хабібуліна. Таким чином, правоохоронна функція держави може бути належним чином реалізована за умов її забезпечення наступними ресурсами: а) правові ресурси – наявність збалансованого законодавства, яке в повному обсязі регламентує зміст та напрямки правоохоронної діяльності, дає чіткі уявлення про її суб'єктів, принципи їх взаємодії між собою та з інститутами громадянського суспільства; б) соціальні ресурси – які охоплюють, з одного боку, спеціально підготовлений персонал, який має необхідні знання і навички для здійснення владних повноважень у сфері охорони права та належним чином усвідомлює свою роль; а з іншого – широку підтримку з боку громадян та їх добровільних об'єднань, які сприяють створенню у суспільстві атмосфери неприпустимості порушень громадського порядку; в) економічні ресурси – наявність належного фінансування правоохоронної діяльності, яке дозволить реально відповідати на сучасні виклики соціальної безпеки, оперативно реагувати на численні соціальні конфлікти (міжособистісні, міжетнічні, міжконфесійні, політичні тощо), протистояти можливостям злочинних угруповань; г) силові ресурси – оснащення правоохоронних органів необхідними

спеціальними засобами та зброєю для відновлення порушеного громадського порядку, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, надання необхідної допомоги постраждалим громадянам; д) ідеологічні ресурси – наявність комплексної програми реалізації правоохоронної функції держави, побудованої на глибокому науковому підґрунті, усвідомленні ролі і місця органів внутрішніх справ у сучасному правовому порядку, їх підпорядкуванню ідеї служіння громадянському суспільству; е) інформаційні ресурси – які включають: розгалужену систему каналів отримання інформації знизу вверх (про чинники, які потенційно можуть служити каталізатором конфліктів та правопорушень, про підготовку масових заворушень та злочинів тощо); зверху вниз (про стан законності і правопорядку, про результати проведених правоохоронних заходів, про перспективні плани діяльності органів внутрішніх справ); та по горизонталі (між службами та підрозділами правоохоронної системи); аналітичне опрацювання отриманої інформації з метою попередження негативних наслідків, розробки превентивних заходів та прогнозування подальшого розвитку ситуації у правоохоронній сфері [4, с. 368-369].

Таким чином, можна прийти до висновку, що функція охорони правопорядку представляє собою діяльність держави, спрямовану на забезпечення точного і повного здійснення його законодавчих приписів усіма учасниками суспільних відносин. У правовій державі, де громадська та державна життя будується на основі справедливих законів, інтереси суспільства, держави, особистості охороняються від будь-яких незаконних зазіхань.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – ст. 141.
2. Шай Р. Я. Суб'єкти реалізації правоохоронних функцій держави / Р. Я. Шай // 2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Science2016.lp.edu.ua/sites/default/files/Full_text_of_%20papers/017-093-100.pdf.
3. Скаун О. Ф. Теорія держави і права: Підруч. / О. Ф. Скаун. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К.: Правова єдність, 2010. – 520 с.
4. Кріцак І. В. Правоохоронна функція держави та її вплив на формування функцій надання послуг населенню органами внутрішніх справ України / І. В. Кріцак // Форум права. – 2009. – № 3. – С. 365-372.